

MINISTER ŚRODOWISKA

Maciej Nowicki

DOPgmo - 070-1/760/10/MG

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 7.01.2010.

nr. 115 podpis. *Borusewicz*

Warszawa, dnia 6 stycznia 2010 r.

M. Nowicki W. Borusewicz
S E K R E T A *
Biura Prac Senat
Wpłynęło dn. 8.01.10
nr. 121 podpis. *M*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Grzegorz Paweł Muchacki

Odpowiadając na oświadczenie pana senatora Rafała Muchackiego, złożone podczas 46 posiedzenia Senatu RP w dniu 17 grudnia 2009r. br. (przekazane przy piśmie znak: BPS/DSK-043-2273/09), dotyczące wprowadzenia zakazu uprawy kukurydzy MON810 w Polsce, w kontekście art. 23 dyrektywy 2001/18/WE, przedkładam następujące wyjaśnienia.

Obowiązująca ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2007r. nr 36, poz. 233 z późn. zm.), nie reguluje spraw związanych z uprawami roślin genetycznie zmodyfikowanych. Inne ustawy, np. ustawa z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2007 r. Nr 41, poz. 271, z późn. zm.) również nie dotyczy kwestii prowadzenia upraw roślin transgenicznych. Tym samym nie ma w Polsce żadnych krajowych regulacji prawnych w tej dziedzinie. Jednocześnie obowiązujące w Polsce prawo wspólnotowe dopuszcza uprawę roślin transgenicznych, będących produktami genetycznie zmodyfikowanymi, wprowadzonymi do obrotu z możliwością uprawy w UE. Prowadzenie takiej uprawy nie wymaga jednak uzyskiwania zgody ministra właściwego ds. środowiska ani innego organu krajowego.

W obowiązującym stanie prawnym nie ma wymagań dotyczących powiadamiania organów krajowych o prowadzonych uprawach roślin transgenicznych. Należy jednak podkreślić,

że rolnicy (zgodnie z obowiązującym prawem wspólnotowym) mogą uprawiać w Polsce (oraz w innych państwach członkowskich UE) wyłącznie kukurydzę MON810. Kukurydza linii MON810 (unikalny identyfikator: MON-ØØ81Ø-6) została dopuszczona do obrotu i stosowania w państwach członkowskich Unii Europejskiej decyzją Komisji Europejskiej nr 98/294/WE z dnia 22 kwietnia 1998 r. w sprawie wprowadzenia do obrotu genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy (*Zea mays* L. linii MON 810), zgodnie z Dyrektywą Rady 90/220/EWG (Dz. Urz. WE L 131, 5 maja 1998 r.). **Uprawa innych roślin genetycznie zmodyfikowanych jest nielegalna.**

Pragnę poza tym wyjaśnić, że zgodnie z opinią Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej Minister Środowiska nie posiada obecnie instrumentów prawnych, które mogłyby zostać wykorzystane do wprowadzenia zakazu uprawy kukurydzy MON810. Przepisy obowiązującej ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2007r. nr 36, poz. 233 z późn. zm.) nie mogą stanowić podstawy do wprowadzenia zakazu lub ograniczenia upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych w Polsce ponieważ ustawa ta nie reguluje kwestii komercyjnych upraw roślin transgenicznych.

W najbliższym czasie system prawnej reglamentacji w obszarze organizmów genetycznie zmodyfikowanych ulegnie gruntownej przebudowie. Projekt ustawy - *Prawo o organizmach genetycznie zmodyfikowanych*, który jest obecnie procedowany w Sejmie RP, zawiera przepisy dotyczące prowadzenia upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych, co wypełni istniejące luki prawne w tym obszarze. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów regulujących kwestie komercyjnych upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych będzie sprawował Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Przedstawiciele Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Roślin i Nasiennictwa uzyskają prawo wstępu, wraz z niezbędnym sprzętem, na teren, na którym będą się odbywać działania podejmowane w ramach uprawy roślin genetycznie zmodyfikowanych. Główny Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa będzie prowadził ponadto w formie elektronicznej Rejestr Upraw Roślin Genetycznie Zmodyfikowanych. Dostępny publicznie rejestr stanie się dla obywateli podstawowym źródłem informacji o uprawach roślin transgenicznych w Polsce.

Ponadto projekt przewiduje możliwość tworzenia stref wolnych od upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych. Strefa wolna od upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych będzie obejmować obszar sąsiadujących ze sobą działek ewidencyjnych. Strefę taką będzie mogła utworzyć grupa posiadaczy gospodarstw rolnych z własnej inicjatywy. W ten sposób tworzy się przejrzysty system gwarantujący rolnikom swobodę prowadzenia działalności gospodarczej, który

jednocześnie umożliwia wyłączenie pewnych obszarów spod upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych. Rozwiązanie to zostało przyjęte po konsultacjach z Komisją Europejską.

Dodatkowo w celu umożliwienia wprowadzenia w przyszłości ewentualnego zakazu uprawy jakiegokolwiek odmiany transgenicznej, w projekcie ustawy określono przypadki, w których minister właściwy do spraw rolnictwa ma możliwość wprowadzenia czasowego ograniczenia lub zakazu uprawy (w oparciu o art. 23 dyrektywy 2001/18/WE) określonych odmian roślin genetycznie zmodyfikowanych będących organizmami genetycznie zmodyfikowanymi, wprowadzonymi do obrotu z możliwością uprawy. Przepisy regulujące tę kwestię zostały wprowadzone ze względu na toczącą się w kraju debatę publiczną na temat bezpieczeństwa stosowania organizmów genetycznie zmodyfikowanych w rolnictwie oraz postulaty niektórych środowisk dotyczące ograniczenia upraw roślin genetycznie zmodyfikowanych w Polsce.

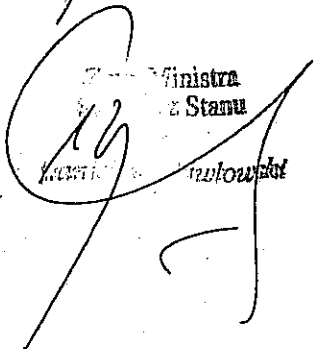
Dotychczas 8 państw członkowskich UE (Francja, Grecja, Węgry, Luksemburg, Belgia, Niemcy, Austria) podjęło działania zmierzające do wprowadzenia zakazu stosowania na swoim terytorium określonych produktów genetycznie zmodyfikowanych. Zakazy w powyższych państwach wprowadzono w ramach środków ochronnych, ustanowionych w prawodawstwie UE (art. 23 Dyrektywy 2001/18/WE w sprawie zamierzonego uwolnienia organizmów genetycznie zmodyfikowanych do środowiska). Każde z tych państw, wprowadzając zakaz, bazowało na własnych badaniach, bądź analizie danych z literatury naukowej. Państwa te posiadały przepisy krajowe, które dawały im możliwość wprowadzania zakazów. Należy podkreślić, że ograniczenia w stosowaniu GMO mogą być wprowadzone wyłącznie, jeżeli państwo członkowskie UE uzyska nowe dane naukowe, świadczące o szkodliwości danego produktu GM, które nie były znane podczas jego autoryzacji. Austria oraz Węgry jako podstawę zakazu uprawy przedstawiły wyniki badań naukowych dotyczące bezpieczeństwa określonych produktów (kukurydzy MON 810 oraz kukurydzy T25). Przedstawione argumenty naukowe zostały jednak zakwestionowane przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA). Oba państwa utrzymały na swoich terytoriach zakaz sprzedaży i stosowania kukurydzy MON810 dzięki poparciu części krajów Wspólnoty. Uzyskano bowiem większość kwalifikowaną głosów w Radzie UE dla poparcia starań Austrii i Węgier o utrzymanie przedmiotowego zakazu. Głosowanie w Radzie UE poprzedzone jest jednak zawsze decyzją Komitetu Regulacyjnego do spraw dyrektywy 2001/18/WE, gdzie rozpatrywane są wyłącznie przesłanki naukowe, a nie polityczne. Aby doprowadzić do głosowania na forum Rady UE konieczne jest wcześniejsze przekonanie państw członkowskich UE do swoich racji na forum Komitetu Regulacyjnego ds. dyrektywy 2001/18 WE. Odrzucenie wniosku państwa członkowskiego UE na tym etapie kończy bowiem procedurę i uniemożliwia jakiegokolwiek dalsze działania w tym zakresie. Nie można poza

tym zapominając, że ostateczną decyzję w powyższej sprawie podejmuje zawsze Komisja Wspólnot Europejskich.

Pozostałe państwa poza Austrią i Węgrami nie zamknęły jeszcze swoich postępowań wyjaśniających z Komisją Europejską i trudno jest mówić o ich sukcesie w kwestii wprowadzania zakazu stosowania i/lub uprawy określonych produktów GM.

Biorąc pod uwagę wspomniane zasady na jakich można ograniczyć stosowanie GMO, uprzejmie informuję, że rozpoczęto w Polsce realizację programów badawczych, które pozwolą na udzielenie odpowiedzi na pytania, czy stosowanie GMO jest w pełni bezpieczne, również w polskim systemie rolnym. Resort rolnictwa i podległe instytuty podjęły już własne badania naukowe, dzięki którym uzyskane zostaną wyniki potwierdzające lub odrzucające tezę o szkodliwości produktów GMO. W chwili obecnej realizowane są dwa programy wieloletnie, w których uwzględnione zostały zagadnienia dotyczące GMO. W Instytucie Zootechniki – PIB w Krakowie prowadzone jest zadanie „Wpływ pasz GMO na produktywność i zdrowotność zwierząt, transfer transgenicznego DNA w przewodzie pokarmowym oraz jego retencję w tkankach i produktach żywnościowych pochodzenia zwierzęcego”. Zakończenie badań planowane jest w roku 2010. W Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie w programie pod nazwą „Ulepszanie Roślin dla Zrównoważonych AgroEkoSystemów, Wysokiej Jakości Żywności i Produkcji Roślinnej na Cele Nieżywnościowe” realizowane są tematy w następujących dziedzinach:

1. Wpływ upraw transgenicznych na produkcję roślinną oraz rolnictwo ekologiczne i konwencjonalne.
2. Ekologiczne aspekty wprowadzania roślinnych GMO do agroekosystemów.
3. Modernizacja i aktualizacja metodyk laboratoryjnej analizy GMO.

2
Przewodniczący

Ministra
Rolnictwa
i Gospodarki
Wiejskiej
i Rozwoju
Obszarów Wiejskich

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM